

Διερεύνηση της υγείας των μεταναστών υπό κράτηση στην Ελλάδα: Συνθήκες στις δομές, υπηρεσίες ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης και προκλήσεις Δημόσιας Υγείας.

Νικολέττα Κελλάρη 1, Θεόδωρος Φούσκας 1, Κουλιεράκης Γεώργιος 1 , Σουλιώτης Κυριάκος 2

1 Τμήμα Πολιτικών Δημόσιας Υγείας, Σχολή Δημόσιας Υγείας, Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής

2 Τμήμα Κοινωνικής και Εκπαιδευτικής Πολιτικής, Σχολή Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών, Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου, Κόρινθος.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

- Οι κρατούμενοι πολίτες τρίτων χωρών (ΠΤΧ) αποτελούν έναν πληθυσμό που δεν έχει μελετηθεί εκτενώς στη βιβλιογραφία του χώρου της υγείας.
- Η διαχείριση στα καταστήματα κράτησης επηρεάζεται όχι μόνο από διαθρωτικούς, θεσμικούς, περιβαλλοντικούς, πολιτικούς, οικονομικούς και κοινωνικούς θεσμούς αλλά και από την σωματική και ψυχολογική κατάσταση των κρατουμένων εξαιτίας του εγκλεισμού τους.
- Το **προσωπικό** διαδραματίζει **ζωτικό ρόλο** στη βελτίωση της πρόσβασης των κρατουμένων ΠΤΧ στις υπηρεσίες υγείας, λειτουργώντας συχνά ως μεσολαβητές στη διαθέσιμη υποστήριξη και την ιατροφαρμακευτική περίθαλψη.
- Τα στοιχεία δείχνουν ότι η υποστήριξη των ΠΤΧ που βρίσκεται υπό κράτηση από **το προσωπικό έχει θετικό αντίκτυπο στην ψυχολογική υγεία των κρατουμένων** στις δομές κράτησης **μεταναστών**.

ΣΚΟΠΟΣ

Η παρούσα έρευνα επιχειρεί να **διερευνήσει τις συνθήκες** μέσα σε **δομές κράτησης** αναφορικά με την υγεία των Πολιτών Τρίτων Χωρών (ΠΤΧ), την **πρόσβαση** τους σε υπηρεσίες ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης καθώς και **προκλήσεις** για το ιατρονοσηλευτικό προσωπικό στις δομές αυτές.

ΘΕΩΡΗΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

- Οι **κρατούμενοι** αποτελούν έναν από τους πιο **περιθωριοποιημένους** και **ευάλωτους** πληθυσμούς, που υστερεί σε ιατροφαρμακευτική περίθαλψη. Οι ανάγκες της υγείας των κρατουμένων είναι πολύ μεγαλύτερες σε σχέση με του γενικότερου πληθυσμού.
- Οι περισσότερες εγκαταστάσεις κράτησης μεταναστών παρέχουν πρόσβαση σε **βασική ιατρική περίθαλψη**.
- Το θεσμικό πλαίσιο της **Ελλάδας** εξασφαλίζει την απαραίτητη ιατρική περίθαλψη και **αξιοπρεπείς συνθήκες διαβίωσης** κατά την κράτηση.

ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ

Η μεθοδολογία χρησιμοποιεί δύο εργαλεία:

- α) **ανασκόπηση βιβλιογραφίας** και
- β) **ποιοτική έρευνα μέσω ημι-δομημένων συνεντεύξεων**.

Το δείγμα της έρευνας αφορά επαγγελματίες υγείας και το ιατρονοσηλευτικό προσωπικό κρατικών φορέων, ευρωπαϊκών και διεθνών οργανισμών και μη κυβερνητικών οργανώσεων σε δομές κράτησης ΠΤΧ.

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Εργαζόμενοι

- Έλλειψη προσωπικού διότι δεν υπάρχει μια μονιμότητα στην σχέση εργασίας.
- Συνεχής αναζήτηση χορηγήσεων για τα αναλώσιμα υλικά.
- Δελεαστικός μισθός .
- Διερμηνείς συγκρατούμενοι.
- Μονάδες χωρίς ιατρό.

ΠΤΧ σε κράτηση

- Προβλήματα υγείας με πρώτο τις δερματικές παθήσεις, οι ψυχικές ασθένειες και η οδοντική υγεία.
- Η παραμονή πολλών ατόμων στον ίδιο **θάλαμο** που δεν ακολουθούν όλοι τους βασικούς κανόνες υγιεινής.
- Προαυλισμός ανά ομάδες.
- Απλετος ελεύθερος χρόνος **χωρίς ιδιαίτερη δυνατότητα αποσχόλησης**, εκτός απο τα αυτοσχέδια παιχνίδια και την δανειστική βιβλιοθήκη.
- **Ατομικός αριθμός** στους κρατούμενους για να έχουν δικαίωμα στην δημόσια υγεία.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

- η κατάσταση της υγείας των κρατουμένων ΠΤΧ,
- οι δυσκολίες πρόσβασης και χρήσης των υπηρεσιών ιατροφαρμακευτική περίθαλψης και φροντίδας,
- τις προκλήσεις για το ιατρονοσηλευτικό προσωπικό στις δομές και
- τα μέτρα που λαμβάνουν με στόχο την διασφάλιση της υγείας των ΠΤΧ και της Δημόσιας Υγείας.

- Greenberg, G. A & Rosenheck, R.A. (2008). Jail incarceration homelessness and mental health: a national study. *Psychiatric Services*, 59[2]:170-177.
- Condon L, Gill H, Harris F. A review of prison health and its implications for primary care nursing in England and Wales: the research evidence. *J Clin Nurs*. 2007 Jul;16(7):1201-9. doi: 10.1111/j.1365-2702.2007.01799.x. PMID: 17584337.
- Mertens, E., Rockenschaub, G., Economopoulou, A., & Kreidl, P. (2012). Assessment of public health issues of migrants at the Greek-Turkish border, April 2011. *Eurosurveillance*, 17(2), 20056
- Φαρμακευτικός Σύλλογος Κορινθίας (2023). Δωρεά υγειονομικού υλικού στο ΠΡΟΚΕΚΑ Κορίνθου <https://www.fsk.gr/wordpress/?p=17961>
- Φούσκας, Θ., Κουλιεράκης, Γ., Καραμπελιάς, Γ., Καζανάς, Κ. και De Maio A. (2021). Κράτηση και εναλλακτικά μέτρα αντί της κράτησης σε διεθνείς διαδικασίες προστασίας και επιστροφής. Εθνική Έκθεση: Ελλάδα. Αθήνα: European Public Law Organization/Υπουργείο Μετανάστευσης και Ασύλου/Ευρωπαϊκό Δίκτυο Μετανάστευσης.

Η έμφαση στα μέτρα της εναλλακτικής κράτησης και στην αντιμετώπιση εμποδίων μέσω της συνέργειας φορέων κρίνεται **απαραίτητη** για τη βελτίωση της υπάρχουσας κατάστασης.